

Internasjonalisering ved universitetene styrker demokratiene:

Et privilegium å være viserektor

Ved Universitetet i Bergen (UiB) er Anne Christine Johannessen i gang med sitt siste semester som viserektor for internasjonalisering. 1. august får hun avløsning og går tilbake til stillingen som professor ved Gades laboratorium for patologi på full tid.

Jeg har hele tiden hatt stillingen ved Klinisk institutt 1 ved Det medisinsk-odontologiske fakultet i 25 prosent, mens hovedbeskjeftigelsen siden jeg tiltrådte i 2013 naturligvis har vært som viserektor.

– Hva har du likt best ved å være viserektor for internasjonalisering?

– Det er to ting jeg har likt særlig godt. Det første handler om at jeg som del av universitetsledelsen har fått et bedre innblikk i hele virksomheten ved UiB. Det er et fantastisk faglig og kunnskapsmessig mangfold ved et universi-

tet. Som viserektor for internasjonalisering har jeg også hatt det privilegium å få kunnskap om og utvikle relasjoner til personer som har sitt virke ved universiteter over hele verden, både de som ligger i toppsjiktet og de lærestedene som har lavere status og befinner seg i land med mindre ressurser. Å få bidra til kunnskapsutveksling og møte ulike mennesker har for meg vært veldig meningsfullt.

Mest utenfor Europa

– Hvor mye reising dreier det seg om i en stilling som dette?

– I 2013 da jeg tiltrådte sa rektor til meg at jeg skulle være like mye på reise som hjemme i denne jobben. Fullt så mye reisevirksomhet er det ikke blitt. Men jeg har reist mye. Mest til land utenfor Europa. For Norge har de såkalte BRIKS-landene (Brasil, Russland, India, Kina og Sør-Afrika) vært prioritert, og vi har fulgt opp disse føringene. I tillegg har Japan vært viktig. UiB har også en lang tradisjon for satsing på utviklingsrelatert forskning, og dette har også blitt fulgt opp med reiser til Uganda, Sudan, Malawi og Zimbabwe.

Studentene skal ut

Min rolle er å være relasjonsbygger og døråpner. Ikke minst når det gjelder studentutveksling, for studenter fra UiB som vil ut, og for studenter fra andre land som vil til UiB. Et mål er at både forskere og studenter skal ha et internasjonalt engasjement. Vi skal utvikle globale borgere, eller global citizens. Nå i januar ønsket vi 419 utenlandske utvekslingsstudenter velkommen til UiB for vårsemesteret. I hele 2015 hadde vi 1 063 studenter på utveksling, og tallet er stadig økende. UiB har høye ambisjoner når det gjelder å sende studenter ut. Målsettingen har vært at minst 30 prosent av studentene ved UiB skal ha et utenlandsopphold av minst

tre måneders varighet, og dette målet har vi nådd. Nå har vi satt et nytt mål at minst 40 prosent skal reise ut. På landsbasis ligger UiB i toppskiktet når det gjelder studenter som reiser på utveksling, bare slått av Norges handelshøyskole.

– Hvorfor ser dere det som viktig at studentene reiser ut?

– Det handler både om å få ny kunnskap og om å utvikle seg selv. Utveksling ses som viktig innenfor alle fag ved universitetet. Når det er sagt må jeg legge til at for odontologi kan studentutveksling være krevende. Det er utfordrende å få til god utveksling i et fag der kvalitetssikringen er så viktig, sammenlignet med en del andre fag. Derfor ligger odontologi lavt på statistikken når det gjelder andelen studenter som reiser ut. Vi ser imidlertid at det er økt oppmerksomhet på utveksling også ved Institutt for klinisk odontologi, og vi er i ferd med å inngå nye avtaler for odontologistudenter mellom UiB og et universitet i Cape Town i Sør-Afrika, som for øvrig Universitetet i Oslo har samarbeidet med lenge, og mellom UiB og et universitet i Sao Paulo i Brasil.

– Det Juridiske fakultet er for øvrig det fakultetet som sender flest studenter ut. Over 50 prosent av jusstudentene reiser ut, og veldig mange av dem reiser til Kina og USA. Mye av forklaringen ligger i det store engasjementet som ledelsen har vist for studentutveksling. Generelt har vi et godt samarbeid med Kina, både innen forskning og utdanning. På tross av politiske restriksjoner har vi beholdt samarbeidet, og våre forskere har holdt forelesninger på kinesiske universitet både om menneskerettigheter, velferdssystem og helse. Samtidig med at relasjonen mellom Norge og Kina ble normalisert like før jul, fullførte vi en kartlegging av alt vårt kinasamarbeid, med forslag til hvordan UiB skal videreutvikle samarbeidet med universitetene i Kina. Det var god

Viserektor for internasjonalisering ved UiB, Anne Christine Johannessen, ser internasjonalisering som en stadig pågående prosess.

Rektoratet ved UiB holder til i denne bygningen på Museplass 1 i Bergen sentrum.

UiB har en ugle i logoen sin. Viserektor Anne Christine Johannessen har samlet på ugler i mange år. Her er en liten del av samlingen, som hun har på konotret sitt.

timing. Strategien skal behandles av universitetsstyret i februar.

Internasjonalt samarbeid er en stadig pågående prosess

– Du sier at du både har reist og reiser mye, får du også mye besøk fra universitetsansatte i andre land?

– Ja, vi får ofte besøk; både av delegasjoner fra universiteter og fra ambassadører til andre land. Jeg kan ikke peke på noen land som viser spesiell interesse for oss, for det er så mange. De kommer ofte med helt spesielle ønsker om fagfelt de ønsker å samarbeide på, og da er det vår oppgave å prøve å koble våre fagpersoner med dem som har invitert seg til vårt universitet for å finne gode samarbeidspartnere.

– Er det noe du er særlig fornøyd med å ha fått til i den perioden du har vært viserektor?

– Internasjonalt samarbeid er en stadig pågående prosess. En del av mitt arbeid har vært videreføring av prosjekt som allerede var startet opp, og vi har også tatt nye initiativ.

Men jeg vil spesielt nevne den nylig vedtatte handlingsplanen for interna-

sjonalisering for årene 2016 til 2022. Denne er tydelig og ambisiøs og gir retning for internasjonaliseringsarbeidet for mange år fremover. Handlingsplanen peker på at internasjonalisering skal gjennomsyre all vår virksomhet og legger spesielt vekt på at alle ansatte, både vitenskapelig og administrativt ansatte, må engasjere seg i dette arbeidet dersom vi skal lykkes.

Jeg er også glad for at vi etablerer et nytt internasjonalt senter ved UiB. Dette vil gi nye muligheter for å samle ekspertise om blant annet studentutveksling og forskningsopphold i utlandet på ett sted. .

– Og jeg kommer på en ting til som jeg synes fungerer godt nå; og det er kontakten med alumner, altså tidligere studenter, i utlandet. Her vil jeg fremheve vellykkede møter som vi har gjennomført både i Kampala i Uganda og i Khartoum i Sudan. Dette er studenter som har tatt en grad ved UiB, og det er veldig kjekt å se at de har lyktes i sitt hjemland. Mange av dem sitter i ledende stillinger både ved universitet og i byråkrati.

Bidrar til demokratisering

Det er mange ting å fortelle fra nærmere fire år som viserektor. Vi stopper her. Selv om vi kunne fortsatt. Anne Christine Johannessen fortsetter et halvt år til. Hun har mange reiser på planen, blant annet til Sudan, Sør-Afrika, Brasil, New York, Japan og København.

Til slutt vil hun oppsummere hva det er som gjør akkurat denne jobben så meningsfull:

– Det er med stor ydmykhet jeg er blitt kjent med mangfoldet og ressursene hos studenter, vitenskapelig ansatte og administrasjonen, ved UiB og ved andre universitet. Universitetene har en unik mulighet til å samarbeide der politiske myndigheter stanses. Vi må utnytte de mulighetene enda bedre og dermed være med på å løse de komplekse utfordringene vi står overfor i dag, blant annet innen klima, helse og demokrati. Disse løses bare med mer kunnskap og samarbeid over landegrensene, og her kan universitetene bidra.

Tekst og foto: Ellen Beate Dyvi